

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. — Naročnina znaša celoletno 25 Din, polletno 12 Din 50 para, četrtletno 6 Din, mesečno 3 Din. — Posamezna številka stane ----- 1 Din 50 para. -----

ŽELEZNIČAR

Glasilo Saveza železničara Jugoslavije.

Upravništvo in uredništvo v Ljudskem domu, Maribor, Ruška cesta 7. — Dopisi morajo biti frankirani in podpisani. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije ----- poštine proste. -----

St. 14.

Maribor, dne 15. julija 1923.

Leto XV.

O železničarjih brez železničarjev!

Naš delodajalec, radikalni prometni minister se pripravlja, da nad železničarji izvrši strahovito nasilje. Popolnoma tajno, ne da bi vedel o tem samo en železničar je on potom svojih slug izdelal pragmatiko, katero je že predložil vladi. A vlada se pripravlja, da to pragmatiko spravi pred zakonodajni odbor (se je med tem že zgodilo O. ur.), da bi jo kratkim potom uzakonila. Kakšna je ta pragmatika? To nikdo ne ve. In ravno vsled tega vlada splošno ogorčenje med vsemi železničarji, ker vedo, da so vsi prejšnji projekti bili podobni prisilnim srajcam, da se je s prejšnjimi pragmatikami hotelo kršiti stare pravice železničarjev, po katerih bi se jih moglo postavljati pred disc. sodišče za vsako kaprico predpostavljene in jih soditi brez branitelja in obrambe; da so bile predvidevane tako zvane »očene«, osobja na način, da bi vsako napredovanje bilo popolnoma odvisno od dobre ali slabe volje načelnika; da bi bili ali so že ukinjeni železničarski odbori; ukinjene državljanske svoboščine, pravo do organiziranja, priznanje zaupnikov, svoboda izražanja mišljenja itd. Bojazen postoja, da ta nova pragmatika ni nič boljša od prejšnjih škandaloznih projektov, in tem večja je bojazen in nervoznost pri vseh železničarjih, ker so izvedeli, da je ta novi načrt direktno vtihotapljen in da nihče ničesar ne ve o njegovi vsebini.

Pragmatika je življensko vprašanje železničarjev. O njej predno postane zakon, je potrebno, da izpregovore besedo železničarji. Minister je delodajalec in delodajalec nima pravice sam na svojo roko izvrševati stvari, ki se tičejo tudi delojemalca. S tem postopanjem ne bo ta gospodin nikakor vstregel državi. Čim bolj bo železniško osobje ociganjeno, tem večji bo odpor. Gospodin Janković naj si dobro zapomni, da kdor seje veter, ta žanje vihar in 80.000 državljanov si ne bode brez drugega dalo natikati prisilnih jopičev. Mi smo zahtevali in zahtevamo, da vlada skliče anketo, na kateri se organizirani železničarji zaslišijo kakšno pragmatiko si žele. Vlada naj nikar ne tepta volje 80.000 železničarjev marveč naj z njimi računa. Ako pa tega noče, no tedaj bo sama nosila za svoj čin odgovornost. Takoj, ko je za to zvedela centrala Saveza, da je pragmatika vtihotapljena, je storila korake, da odvrne vlado od nevarne poti in po Delavski zbornici poslala vladi predstavko; kakor tudi narodni skupščini in Zakonodajnemu odboru. Ta predstavka se glasi:

Delavski zbornici v Zagrebu!

Glasom brzojavke, katero je poslal minister saobračaja, smo izvedeli, da je g. prometni minister že predložil kr. vladi osnutek železničarske pragmatike, kakor tudi to, da je vlada ta osnutek izročila zakonodajnemu odboru v razpravo. Niti ta Savez, niti katera druga železničarska organizacija ni imela priložnosti ta zakonski načrt videti. Znano nam je, da je do sedaj bilo izdelanih več projektov, toda vsi so bili izdelani brez sodelovanja železničarskih organizacij, dasi so te edine merodajen tolmač želja in razpoloženja celokupnega osobja. Vsakokrat so vse organizacije odločno protestirale proti taki praksi g. prometnega ministra,

zahtevajoč, da se naj pragmatika predloži anketi, vseh žel. organizacij. Ta zahteva organizacij v kolikor je upravičena, toliko je zakonita. Ker če ustava in zakoni predvidevajo delavcem pravo organiziranja v svrhu zaščite njihovih razrednih interesov, je tedaj logično, da je dolžnost državnih ministrov, da na podlagi zakonov postoječe organizacije zainteresirane osobja pred predlaganjem zakonov vprašajo za mnenje, da bi na ta način tudi mnenje delavcev prišlo do izraza v zakonu in mu na ta način moglo dati trajnejšo vrednost. Železničarske organizacije si ne laste prava zakonodajalca, toda polagajo pravo na to, da se jih po neki navadi v demokraciji vpraša za mnenje v zadevah, ki se tičejo tega osobja. Vemo, da se je ta praksa izvajala povodom stvarjanja toliko drugih zakonov, kjer se je preje sklicevalo vse zainteresirane državljane, da se izjavijo o zakonu, kakšen bi moral biti in to isto zahtevajo železničarji tem bolj, ker pragmatika regulira življenje tega osobja, kakor tudi mirovine družinam po smrti reditelja. V nebovpijoča krivica je, če se bo za to osobje delal zakon, ne, da se bi ga preje vprašalo za njegovo mnenje. Gospod prometni minister je pri neki priliki povodom naše zahteve za sklicanje ankete organizaciji o pragmatiki, bil poklical službene delegate od železniških direktij, tedaj delodajalec, ki niso tam sploh govorili v imenu osobja. Železničarske organizacije, ki so po zakonu, edini tolmač želja in potreb celokupnega osobja, niso na to anketo bile pripuščene, dasi so nekateri delegati na anketo bili prijavljeni. Tudi drugače ni g. minister saobračaja se nikoli brigal za izražene želje in zahteve železniškega osobja. Najboljši dokaz temu je projekt za službeno pragmatiko izdelan na omejenih službenih anketi, s katerim ni nikdo od železniškega osobja niti mogel biti zadovoljen, ker je ta projekt kršil postoječe stare pravice osobja. Podpisani Savez je proti temu projektu že v eni predstavitki na merodajna mesta podal svojo kritiko (katero si tudi dovoljujemo priložiti).

Iz bojazni, da sedaj predloženi projekt pragmatike vsebuje iste odredbe, ki jih je vseboval goraj omenjeni in da se z odobrenjem takšnega predloga od strani merodajnih stvari najmanj ugodna situacija, ker železniško osobje ne bo dovolilo, da se mu preko vseh običajev potepta po dosedanjih pragmatikah zajamčene pravice, si ta Savez dovoljuje prositi naslov za nujno intervencijo na vseh pristojnih mestih, zlasti pa pri kraljevski vladi, narodni skupščini in zakonodajnem odboru, da bi železniška pragmatika pred razpravo v zakonodajnem odboru, bila predložena na razmotrivanje ankete vseh železničarskih organizacij in bi se le po tem s spremembami te ankete predložena bila v končni pretres zakonodajnemu odboru. V pričakovanju, da se bo na vseh merodajnih mestih priznalo upravičenost kakor tudi korist predležčega predloga in da bo naslov to našo predstavko nujno predložil na pristojna mesta, ostanemo s spoštovanjem za

Savez železničara Jugoslavije
Bogdan Krekić, tajnik.

Kakšna bo službena pragmatika?

Na to vprašanje moramo takoj odgovoriti. Nova pragmatika bo podobna prisilni srajci; ona bo pravi izraz demokracije s katero se naši begrajski Mussoliniji tako radi bahajo. Če ne vemo še dosedaj, da smo pravi balkanci, tedaj bomo to vedeli, ko dobimo novo pragmatiko. Največji del železničarjev že dolgo hrepeni po tej pragmatiki, na katero zlasti uradniki nestrpnost čakajo, in zakaj? To ni težko uganiti! Za to, ker si od nje obetajo zvišanje svojih prejemkov. Nekateri mislijo tudi avanzirati, nekateri bi radi že enkrat šli v davno zasluženi pokoj. Kratkotomalo vse bi se rado s pragmatiko okoristilo. Ampak glavno je to, da bi radi vsi več plače, več življenja imeli. Sko-

raj noben železničar ne vpraša kakšna bo pragmatika, marveč samo; kdaj bo prišla pragmatika? Na žal, da lahko odgovorimo: čim večje poželenje ter hrepenenje po njej, tem večje bo razočaranje — vsaj za en del osobja! Vlada dela na tem, kako bi bolj to osobje razbila in ga medsebojno shujskala. Pragmatika bo skoz in skoz reakcionarna in bo dobra samo za ravnatelje in »šefe«, ki bodo imeli zelo velike plače in vso oblast nad nižjim osobjem. Od kar nova država postoja, je bilo že več načrtov izdelanih, toda vsak je bil slabši. Ta, ki bi naj sedaj zakon postal, je menda že šesti projekt in baje najbolj nazadnjaški. Zastonj so železničarske organizacije zahtevale, naj se vladin načrt predno pride v parlament, predloži anketi vseh železničarskih organizacij, da bi imele

priliko, zahtevati spremembe, ker ministri niso bogovi in se lahko zmotijo. Zato bi bilo v obojestranskem interesu, da bi prišlo raje pred uzakonjenjem do sporazuma. Ker nasilje bo rodilo samo odpor.

Toda ne! Če bi to vlada dovolila, tedaj bi to bilo preveč evropsko in bi balkanizem znal trpeti na svojem prestižu! Gospodin dr. Janković je izdal, ali bolje rečeno, je dal izdelati novi načrt pragmatike in ga hitro ter na tihem spravil v zakonodajni odbor, ki ravnokar izdeluje pragmatiko za državne uslužbence. Zakonodajni odbor je v petek, 13. julija 1923 izročil zakonski osnutek železničarske pragmatike takozvanemu pododboru v pretres. Če bi bili babjeverni, bi rekli, da je to slabo znamenje samo pomislite: v petek in na trinajste, tedaj dvojno nesrečen dan! Toda šalo na stran. Minister stoji na stališču, da železničarji nimajo nič zraven govoriti, ker vlada že ve kaj je za nje dobro in kaj ni. Kakor izvemo iz dnevnega časopisja, je tedaj od petka 13. julija železničarska pragmatika v delu. Članek v nedeljskem »Jutro« se peča z osnutkom v glavnem kar se tiče plač, katere so tako porazdeljene, da na široko zija reakcionarnost iz njih. Kar se pa tiče osnutka sicer, pa pravi člankar sledeče: V ostalem se minister prometa ni mnogo brigal za zahteve železničarskih organizacij in projekt je izdelan brez njihovega sodelovanja. Zato ima načrt določbe, ki bodo gotovo ozlovotile železničarje. Uradniki so razdeljeni v tri kategorije, poduradniki v dve, služitelji so brez kategorije. Med tem ko to pišemo, smo že izvedeli nekatere pikantnosti te skrivnostne pragmatike. Železničarjem bi se naj odvzelo proste karte, to je zahteval v pododseku gospod radikalni minister Velizar Janković. Zato pa bi naj bil vsak železničar osebno odgovoren za vse škode na železnici; železničarjem naj se prepove vsaka organizacija, ki goji agresivne namene, štrajk, pasiva itd. Namesto vsega tega bodo imeli priganjači nerazmerno visoke plače, uslužbenci in delavci pa zelo nizke. Uradniki z visoko šolsko izobrazbo bodo imeli začetno plačo letno 6000 Din in 1800 Din stanarine. To sicer ni veliko, toda končna njihova plača bo 48.000 Din in 4000 Din stanarine.

Uradniki s srednješolsko naobrazbo dobe 4000 Din plače in 1200 Din stanarine, končna plača 18.000 Din in 3600 Din stanarine. Uradniki status III dobe začetno plačo 3600 Din in 900 Din stanarine, končna plača 1300 Din in 2400 Din stanarine.

Poduradniki dobijo v prvi kategoriji, (2 srednji šoli) začetne plače 3000 Din in 840 Din stanarine, končna plača 10.200 Din in 1200 Din stanarine. II. kategorija (osnovna šola) začetna plača 2800 Din in 780 Din stanarine, končna plača 9600 Din in 1080 Din stanarine.

Kategorija slug dobi začetne plače 2600 Din in 720 Din stanarine, končna plača 8800 Din in 1080 Din stanarine.

Take naj bi bile nove plače jugoslovenskih železničarjev. Nočemo reči, da je 48.000 preveč na leto ne. Ampak da je 2600 Din premalo, to pa bo vedel vsak otrok. Pred vojno je imel pri nas sluga začetne letne plače 900 kron in 300 do 400 kron stanarine. S tem je zelo težko izhajal. Ako vzamemo 1200 zlatih kron, kar je imel najnižji uslužbenec pred vojno plače, tedaj to predstavlja danes okroglo 20.160 Din. Vendar pa si noben človek danes za to svoto ne more pri nas kupiti toliko blaga, kot si ga je pred vojno kupil za 1200 kron. Nimamo sicer nič proti temu, če železniška uprava da svojemu uslužbencu večji del njegovega zaslužka v obliki doklade ali plače, glavno je koliko on dobi, ako se doklade seveda tudi v penzijo vpoštevajo. Toda ali bo dobil uslužbenec skupno na leto 20.160 Din seveda brez ozira na družino!

Mi smo v 8. in 9. številki našega lista ponatilsli klačje v ilustracijo plače čehoslovaških železničarjev in smo dostavili številko 8 raznim gospodom ministrom in poslancema dr. Korošcu in Reisnerju. Toda naša »demokracija« noče čehoslovaške posnemati v dobrem, pač pa če mogoče v slabem. Čehoslovaški uslužbenec in sicer najnižje kategorije dobi začetne plače 3684 Kč in 1200 Kč letne

stanarine; tedaj skupno 4884 Kč. Po naši pragmatiki pa 3300 Din tedaj za 1584 Din manj, kot dobi njegov tovariš na Čehoslovaškem Kč, med katerimi pa je kakor znano kolosalna razlika.

V Avstriji dobi danes najslabše plačani železničar okoli 1.500.000, kar znaša po naši valuti 1800 Din mesečno. Poleg tega se za naš denar v vsaki teh držav more več kupiti, kot pa pri nas doma. Toda kaj bomo o teh stvareh tako na dolgo in široko pisali, saj naši beograjski gospodje to vse boljše vedo kot mi saj se večno vozarijo po tujih državah kjer imajo dovolj prilike prepričati se, kako je drugod in kako pri nas!

Verjetno tedaj je, da bo sedaj v času pasjih dni in sicer v tem mesecu pragmatika gotova, ker se gospodji mudii na počitnice in bo »radila« na akord in zato ne bo imela »vremena« se z malenkostmi baviti.

Gospodje radikali so sami med seboj. Opozicija je itak vodena, kar je pa najslabše: železničarji nimajo niti enega strokovnjaka, ki bi pazil na njihove interese. S pragmatiko bo vezana usoda tisočerih.

Naša kardinalna zahteva je, da naj bode vsak železničar, ki je več kot 2 leti stalno na železnici, nastavljen. To je tudi logično in ni nič novega. To je v vseh demokratičnih državah že izvedeno. Kogar se sploh za neko gotovo delo lahko rabi, tega se naj nastavi ali pa odpusti. Nikakor pa ne gre, da je en del uslužbencev v takšnem drugič pa v drugačnem razmerju do delodajalca, dasi oba enako delo opravljata. Končno pa opozarjamo merodajne činitelje, naj se ne dotikajo koalicijskega prava železničarjev, ker to bi ravno toliko pomenilo, kakor če bi hoteli ventili na parnem kotlu z silo zapreti, zato pa kotel tem bolj kuriti.

Štrajk pomorcev.

Štrajk pomorcev na Jadranu nam v zadnjem času prinaša mnogo zanimivosti.

Štrajk pomorcev traja že od 21. junija 1923. Disciplina je vzorna, stavkolomcev ni, čeprav je po prevratu v našem Primorju obilo brezposelnih mornarjev, se vkljub pozivom ni javil d osedaj nihše v službo.

Čeprav se udeležujejo štrajka vse službene kategorije, vlada med njimi navdušenje in solidarnost, tako pri mornarjih in kurjačih, kakor pri mojstru, tako pri kapitanih, kakor pri mašinistih in »oficirjih«. Organizacija štrajka je izvedena z največjo dovršenostjo. Prvi brodovi so stopili v štrajk 20. in 21. junija. Do 22. junija zvečer so stali tudi brodovi iz oddaljenih luk. Potniki so se izkrcali, blago pa leži še danes na brodovih. Izjemo so napravili mornarji samo z žitom in koruzo, ker pomorci niso hoteli spraviti v nevarnost prehrane prebivalstva. Štrajk obsega celo obalo našega Jadrana. V njem sodeluje 1292 pomorcev s 66 brodovi. Štrajkujočim so se pridružili tudi pristaniški delavci, koji iz solidarnosti do štrajkujočih ne izkrcavajo in ne vkrcavajo blaga. Z njimi vred se nahaja v štrajku 200 ljudi. Vsi ti imajo en sam cilj: prisiliti trdosrčne brodolastnike k temu, da bodo ž njimi in njihovimi rodbinami postopali človeško. Brodolastniki odbijajo še vedno zahteve pomorcev. Svoje zadržanje opravičujejo z »nerentabilnostjo« pomorske plovitbe v našem morju. Pri tem navajajo za primer pasivne linije, med tem ko molče o velikih dobičkih na aktivnih linijah. O prekoocenski plovitvi, ki jim donaša zlate angleške funte in ameriške dolarje pa sploh ne govorijo. Res, da se mora priznati, da naši brodolastniki ne delajo s takimi dobički kakor angleški in ameriški, zato pa tudi plače naših pomorcev ne moremo niti od daleč primerjati z angleškimi. Tudi dosedanje mezdne zahteve se s temi plačami ne dajo primerjati. Zahteve pomorcev so take, kakor jih stanje naše pomorske plovitbe zmore.

Brodolastniki pa bi radi delali angleške dobičke, zato pa bi mornarji niti tega ne dobili, kar bi mogli z ozirom na rentabilnost naše plovitbe. Kakor vidimo se ponavlja povsod ista zgodba: vso težo gospodarske krize naj nosi delavstvo in nastavljenstvo.

Da pomorci zainteresirajo tudi ostalo delavstvo in širšo javnost so v časopisih in na javnih shodih poročali o položaju in upravičenih zahtevah jugoslovanskih mornarjev.

Zadnji ponedeljek, t. j. 9. t. m. so priredili mornarji tak javen shod v Beogradu. Shoda se ni udeležil polnoštevilno le beograjsko delavstvo, temveč tudi beograjsko meščanstvo, tako da je bila po poročilu, ki ga je prinesel »Slovenski narod«, zboro-

valna dvorana beograjskega socialističnega doma nabito polna.

Shodu je predsedoval tajnik Glav. radn. saveza s. Luka Pavičević, ki je obsodil preganjanje delavstva od strani državnih oblasti. V imenu Saveza jugoslovanskih pomorcev je govoril kapetan s. Popel. Orisal je navzočim vzroke, razvoj in potek stavke. Prosil je, da beograjsko delavstvo ne odreče mornarjem pomoči, ko bo iste potreba. Socialistični poslanec sodrug Nedeljko Divac je obsodil postopanje »Jadranske plovidbe«, ki ne izkorišča le delavstva, temveč zahteva ogromne subvencije od države. Na eni strani izrablja delovne sile delavstva, na drugi strani pa se nikdar ne zadovolji z državnimi podporami, ker hočejo delati iste dobičke kot angleške paroplovne družbe. S. Divac je na koncu obsodil tudi državo, ki vporablja svoje vojaštvo za to, da krši solidarnost stavkajočih mornarjev. Tudi je izbruhnila stavka le iz gospodarskih razlogov in zavračamo stavki vsako drugo podtikanje. Za delavske organizacije je izrekel solidarnost stavkajočim zastopnik Bukvić. Solidarnost mornarjev na jugoslovanskih rekah je izrekel njih zastopnik kapetan Djavić. Ako stavka jadranskih mornarjev ne bo imela uspeha, bodo proglasili podonavski mornarji solidarno stavko. — Senzacijo, kakoršnih najbrže ne pomni delavsko gibanje, je vzbudil govor vojnege ministra Pešića, ki je prisostvoval ogromnemu zborovanju. Izjavil je delavstvu in ostalemu občinstvu, da so podrejeni organi brez njegove vednosti grešili proti stavkajočim mornarjem s tem, da so kršili solidarnost in opravljali razna prevozna dela. Vojaštvo je pač imelo od vlade nalog, da prevaža pošto in državne pogrebščine, ne pa blago zasebnikov ali družb. Obljubil je, da bo odredil strogo preiskavo in bo krivce najstrožje kaznoval. Stavkajočim na Jadranu je izrekel vojni minister svojo solidarnost.

Izjava vojnege ministra je izzvala na zborovanju obilo odobravanja v ostalih krajih mnogo začudenja v časopisih pa mnogo komentarja.

Nadaljevanje poročila iz III. rednega kongresa Saveza železničara Jugoslavije.

Akcija in taktika.

Felicijan (Celje): Preidemo na točko: akcija in taktika Saveza, ker je ta točka najbližja in najbolj sorodna s prejšnjo. O tem poročila sodr. Krekič.

Krekič: poročila, da se je v Ljubljani osnoval t. z. »Akcijnski odbor«, v katerega so prvotno poslale svoje zastopnike vse železničarske in pozneje tudi vse ostale organizacije in je sedaj v tem »A. O.« zastopanih okoli 23. organizacij. Program tega »A. O.« je bil, da se doseže zboljšanje gmetnega položaja železničarjev, javnih nameščencev in upokojenecv. Nam ni bilo mogoče, takoj v začetku povedati našega mnenja o akciji in obsegu akcijskega odbora, ker se je vse izvršilo takorekoč za našim hrbtom. Vendar pa smo naše stališče naknadno pojasnili, a to naše stališče je v tem, da nismo v akciji vezani na javne nameščence, ker mi nismo javni temveč privatni nameščenci železnice brez ozira, čigave so državne ali privatne. Nismo se strinjali z zmotami Ljubljčanov. Nismo pa tudi jih ovirali, marveč smo z vsemi našimi organizacijami pomagali. Naši sodrugi so po naših navodilih v celi Sloveniji korakali v prvih vrstah te akcije, dsai se je proti Savezu postopalo neloyalno in sicer že od začetka. Takoj pri ustanavljanju tega »A. O.« se je vabilo vse druge organizacije — samo naš Savez ni bil vabljen, vsled česar smo izrazili naš sum v iskrenost organizacij, ki so se združile v ta »A. O.« Toda mi smo se vendar pridružili akciji. Zahtevali smo garancije od vseh, da bodo v boju za ta cilj ostali v resnici solidarni. Na žal, se mi v naši sumnji v iskrenost nismo motili. Večina teh organizacij se je združila v ta odbor, da v danem trenutku izvedejo čim več koristi za se na škodo drugih organizacij. Te mahinacije so se najjasnejše pokazale v postopanju organizacij, v trenutku, ko je bilo treba stopiti v odprt boj, o katerem se je toliko govorilo in ki je bil v zadnjem trenutku od teh organizacij izdan. Da te organizacije prikrivajo svojo strahopetnost, so izdale parolo, da do boja zato ni prišlo, ker, da mi nismo bili pripravljeni, t. j. da smo se v pripravah držali pasivno. Povodom takšnega postopanja teh nasprotniških organizacij in povodom storjenega izdajstva, je uprava Saveza izdala letak na vse železničarje, v katerem je izdajstvo razkrinkala. Seveda je ta letak povzročil gro-

zovito razburjenje pri tistih, ki so se čutili prizadete in to so bili »Zveza« in »neodvisni« v Ljubljani, ki so začeli Savez napadati, češ, on je kriv, če ni prišlo do boja, ker je akcijo izdal. Ta njihova kampanja je dobivala s prva na terenu in sicer po krivdi naših lastnih članov, zlasti sodruga Ravnika, ki je na shodih v Ljubljani in Mariboru odobral nastopanje nasprotnikov, ki so napadali Savez, namesto, da bi ga branil proti napadom. Za svoje nastopanje se ne more Ravnik opravičiti, razven, da se sklicuje na okolnost, da ni bil točno informiran. Toda tudi v tem slučaju je dolžan obžalovati svoje dejanje s katerim je škodoval interesom Saveza.

Ravnik (Ljubljana): opravičuje svoje postopanje povodom izdanja letaka s tem, da smatra, da bi bilo potrebno se izogibati vsemu kar bi moglo razdiralno delovati v trenutku, ko se vrši skupna akcija za velike potrebe. Ljudska beda je že prestopila meje in je treba najti pot in način, da se ljudem pomaga. V ta »A. O.« je šel on po navodilih Saveza in je želel lojalno v tem odboru sodelovati. Govornik je mnenja, da »A. O.« kot tak ni v svojem postopanju ničesar zagrešil. Bilo bi potrebno ko je že sklep bil storjen, iti v Beograd na konferenco in na tej konferenci sodelovati in s tem bi bil celi konflikt prepreden. Če je Korošec dal naši upravi napačne informacije, na to se ni bilo treba ozirati. Ker so v tem »A. O.« sodelovali tudi člani Saveza, zato se čutijo tudi oni s tem letakom prizadete, a mi smo najmanj mislili na kakšno izdajstvo. S te strani zamerim centrali in mislim, da se mi ni treba opravičevati in da sem korektno postopal.

Kmet (Maribor): To kar je storil Ravnik, je vsega obsojanja vredno. Iz letaka izhaja jasno kdo je kriv, da je akcija izostala. V letaku se navajajo osebe, ki so izdanje letaka povzročile. Če Ravnik ni vedel ali verjel v resničnost letaka preje, ko je podajal kake izjave ali ga obsodil, bi se bil moral o resničnosti prepričati, a ne se postavljati nad odločbe centrale Saveza. Če centrala ni nekaj dobro ukrenila, za to je kongres, da jo obsodi in ne posamezni člani na javnih shodih. Ko bi obveljalo to kar je storil Ravnik, tedaj smo mi vsi, ki podobnih izjav nismo podali, delali napačno in na škodo Saveza. Centrala je kriva v toliko, ker nam ni takoj po izvršeni izdaji poslala nekoga osebno, ki bi nam bil stvar pojasnil, toda tudi to se ji ne more šteti v greh, ker tisto kar je stalo v letaku, je bilo preiščljeno in bilo je treba nasprotnike obsoditi.

Bibič (Maribor): Od začetka mojega sodelovanja v razrednem proletarskem gibanju, sem bil nasprotnik vsakemu koaliranju in zedinjevanju tega pokreta z žoltimi ali sličnimi organizacijami. Vsako kolaboriranje z drugimi organizacijami je vedno škodljivo. Tako dolgo, dokler mi ne zberemo potrebnih moči za samostojno nastopanje, tako dolgo bomo morali trpeti bedo v kateri se nahajamo. Mi moramo računati samo na lastno moč. Nasprotnik sem vsaki »Uniji«, ki jo priporoča s. Bahuu. Imamo dovolj nezavednih elementov v lastnih vrstah in ustanavljanje nekakšne »Unije« bi pomenilo ponovno odpreti vrata vsemu kar je za nič, da nas zopet zadavi in privede v še hujši položaj. Edina rešitev je v širjenju razredne socialistične internacionalne zavednosti. Storimo to, pa smo rešili tudi vse ostalo.

Postopanje Ravnika je vsega obsojanja vredno, in to tem bolj, ker on sam trdi, da deluje že dolga leta v delavskem pokretu. Njegovo postopanje ni postopanje razredno zavednega sodruga, marveč zapeljanega človeka. Če so Ravniku več na srcu žolta zveza in lažnjivi »neodvisni«, naj gre k njim.

Reinhard (Zagreb): Priporoča naj se diskuzija o Ravniku zaključí. Vsi smo prepričani o krivdi Ravnika, in on kot zaveden sodrug bo to krivdo priznal ter obžaloval.

Hanž (Zagreb): Predlaga, da se preide na resno delo. Če Ravnik ne obžaluje svojega dejanja, tedaj ni vreden, da se kongres toliko bavi z njim.

Pavičević (Beograd): Ker imam priložnost, da za Savez večkrat interveniram, pa tudi deloval sem v tem Savezu, naj mi bo dovoljeno po dosedanjih razpravi nekoliko besed; posebno se moram spomniti štrajka v letu 1920. Tajniki Saveza so bili takrat posebno dobri psihologi, in so bili nasprotniki takšnega štrajka, kakršen je bil izveden. Takrat je bil Savez podoben polni vreči elementov. Še le v štrajku je bilo treba ugotoviti, kakšni so ti elementi, a pokazalo se je, da so bili slabi. Tajniki so bili za 48 urni štrajk toda železničarji so bili za borbo aut-aut. Takšni psihozi železničarjev je mno-

go pripomogla komunistična nastojenost. Mi smo verjeli v možnost štrajka, ampak smo z ozirom na element v vreči dvomili na dober izid.

Med tem so se stvari razvijale vendar tako, da se je moralo stopiti v štrajk. V štrajk je pa bilo potrebno iti tudi za to, ker so žolti zagotavljali vladi, da je naš Savez slab in da ne more izvesti generalnega štrajka, ker da nastavljeno osebje ne bo sodelovalo. Protokol sporazuma so tudi žolti pomagali rušiti in ustvarjati privremeni pravilnik. Mi smo dokazali potrebo, da protokol sporazuma ostane v veljavi; bili smo pripravljeni ga tudi izpremeniti, ker nam je bila glavna stvar obvarovati pravice železničarjev. Vendar je Szabo Jelič privremeni pravilnik oživotvoril in s tem štrajk izprovociral. Predno se je šlo v štrajk, je centrala Saveza hotela izvedeti mnenje članov, ki je odločilo, da se štrajk vodi aut-aut. Spominjam se tozadevne seje Pokrajinskega odbora v Ljubljani, na kateri sem opozarjal na vse momente, na katere bomo v štrajku lahko zadeli in pri tej priliki so mi bratje Žorgi, Makuc in Vencajz in še nekateri predbacivali, da smo mi v centrali Saveza strahopetci ter so nam rekli: če nimate pouma iti v štrajk, tedaj se umaknite. Ravnotako se nam je reklo v Zagrebu. To navajam radi tega, ker je tukaj padla pripomba da je takratno vodstvo štrajka bilo hohštapersko.

Nekakšna »unijska«, kakor jo predlaga sovr. Bahun, ne bi dovedla do nobenih boljših rezultatov, kot je dovel tisti štrajk, ker bi se vreča zopet napolnila raznih elementov, na kar bi nastopil ponovni in morda še večji krah.

Glede skupnih akcij z ostalimi organizacijami ne sme ostati samo pri izražanju volje za skupno delo, marveč je treba od teh organizacij zahtevati garancij za najpopolnejšo solidarnost. Ako se bo mene poslalo v ta centralni odbor v Beogradu, bom jaz od tega odbora odnosno od organizacij v tem odboru zahteval jamstva in še le če te dobim, bom sodeloval z njimi. Če se spomnimo postopanja žoltih v zadnjem štrajku, tedaj ne smemo niti sedaj jim zaupati. Predno gremo z njimi v skupen boj, nam morajo vsi njihovi prvaki in funkcionarji podpisati ostavke na svoje službe, ker za vsakega našega sodruha, ki bi bil preganjan ali odpuščen, se mora riskirati tudi po en zvezar. Med tem pa s to skupno akcijo z žoltimi organizacijami ne bi bilo rešeno železničarsko vprašanje. Če bi se na akcijo odgovorilo z reakcijo, tedaj bi se lahko več izgubilo kot pa pridobilo. Vsekakor je potrebno računati s posebnimi prilikami železničarjev in voditi zelo oprezno politiko. Ako imamo pred očmi nacionalne boje, ki se razširjajo v državi in celokupno politično situacijo, tedaj je potrebno dobro pretehtati vse, predno se v kakšno koli akcijo gre. Nikakor se ne sme dovoliti, da naj bo naš Savez tisti, ki naj gre po kostanje v žerjavico za druge. Radi momentane slabosti Saveza se ni treba vdajati nikakšnemu pesimizmu.

Savez se je z ruševine dvignil do imponujoče organizacije in to je najboljša garancija za pravilnost poti, po kateri hodi Savez. Nadaljeva po po tej poti, se bo prišlo tudi do potrebnih moči, ki bodo samostojne in od nobenih koalicij ter sodelovanja odvisne. A lastna moč je najvarnejša. Nobena Unija niti akcijski odbori ne morejo situacije izboljšati. Vse svoje delo morajo funkcionarji Saveza osredotočiti na organiziranje delavskega in prometnega osebja. Ko boste imeli to osebje v organizaciji, tedaj boste imeli moč in tedaj ne boste imeli več potrebe nikakšnega sodelovanja z žoltimi ali podobnimi organizacijami.

Kar se Ravnika tiče, on je zagrešil in kot zaveden sodrug je dolžan, da to pogreško prizna ter obžaluje. Mi smo ljudje in smo pogrešljivi, pa moramo imeti tudi poguma, da pogreške priznamo.

Ravnik: Povodom izjav o štrajku od strani Pavičevića, izjavlja, da so se zvezarji 1. 1920 hoteli priključiti štrajku, bili so pa po tedanjem vodstvu v Ljubljani odbiti. Vsled tega so postali stavkolomci. V sedanjem »A. O.« v Ljubljani se je zahtevalo jamstev od vseh strani, ki so pa tudi podane.

Brezniščak (Indija): Ker je v tesni vezi cela razprava o Ravniku z razpravo o akciji in taktiki, da se o enem in drugem izjavim. Akcija in taktika Saveza morajo imeti določen razredni značaj in ne sme se dovoliti, da bi tak značaj borbe prišel pod temu nasproten vpliv. Predlaga, da se sprejme resolucija o akciji in taktiki, s katero se obenem obsoja vsako delovanje, ki ni bilo v skladu z razred-

nimi interesi železničarjev in ravnotakim značajem organizacije.

Pavičević: Po prečitani resoluciji priporoča, naj se ostru obsodba, ki se je nasproti Ravniku izrekla ublaži. Ublašiti bo dotični del resolucije tem bolj, če Ravnik svoje dejanje obžaluje.

Bahun: Mogoče, da se v Ravnikovi zadevi nahaja tudi taktična pogreška centrale Saveza, toda konkretno ne vem, v čem. Faktično pa je kriv vendarle vsega Blaž Korošec, predsednik »A. O.« v Ljubljani. Jaz sem šel po seji dne 24. aprila naravnost v Zagreb in sem predložil centrali sklepe, katerih glavni je bil, da se določena abcija na 5. maja ne izvrši brezpogojno, marveč, ako na to pristanejo zastopniki pokrajin izven Slovenije. To se pa je imelo odločiti v Beogradu dne 29.—30. aprila. Blaž Korošec pa je dva dni pozneje dal naši centrali drugačne informacije v Zagrebu, t. j. da se akcija izvede dne 5. maja v Sloveniji za vsako ceno, torej tudi tedaj, če bi zastopniki ostalih pokrajin bili proti. Ali je to storil Korošec pri popolni zavesti ali v trenutni zmešanosti, tega ne vem. Konstatiram, da je centrala od svoje strani storila vse, da bi akcija čim bolj izpadla. Da so se pa stvari v Beogradu izvršile drugače, to ni krivda Saveza, marveč ostalih organizacij. Zato pa je »Jugoslovanski Železničar« skušal krivdo zvaliti na nas, češ, če bi bil Savez poslal svojega zastopnika v Beograd, bi bili lahko tam drugače sklenili. Izdani letak je bil samo obramba proti nepoštenim napadom. Jaz sem bil v enakem položaju kot Ravnik, vendar nisem podvzel ničesar, dokler nisem bil o stvari informiran. Da je bilo tako, kakor je stalo v letaku, se je jasno pokazalo na shodu v Celju, kjer so bili konfrontirani g. Korošec, Žorga in sovr. Pongračič. (Dalje prihodnjič.)

Dnevne vesti in dopisi.

Josip Ravnik. Naznanjamo vsem podružnicam, posebno onim v Sloveniji, da Josip Ravnik, ki se je predstavljal kot pokrajinski tajnik za Slovenijo — sploh ni niti član Saveza in še manj pokrajinski tajnik. Glasom sklepa našega kongresa od 20. in 21. maja 1923 je Ravnik izključen iz Saveza tudi formalno, ker je v imenu Saveza s svojim nastopanjem rušil Savez. To objavljamo vsem sodrugom v vednost

Naše organizacije zlasti v manjših postajah in na progi lepo napredujejo. V Sevnici se je ustanovila podružnica in je že narastla na 40 članov. Ravnotako se ptujska proga zopet lepo razvija. V Vuzenici se je vršil v nedeljo shod na katerem je sodrug Bahun poročal o položaju in o pragmatiki, od katere nima nižje osebe ničesar pričakovati a najmanj delavci. Tudi tam se je število članov zopet pomnožilo. Treba bo več podružnic zopet obnoviti. Na žal, da se v nekaterih večjih postajah ne zaveda naš proletarijat svojih dolžnosti in raje trpi kot da bi se organiziral. Če bi železničarji bili na mestu, bi se marsikaj moglo preprečiti. Saj ne bi bilo mogoče, da bi n. pr. prometni minister mogel govoriti o znižanju draginskih doklad, v času ko bi jih moral zvišati! Zatorej sodrug! na delo!

Maribor. Za nedeljo 8. julija so sklicali zaupniki žel. org. Saveza železničara Jugoslavije sporazumno z zaupniki. Neodvisne organizacije železničarjev v Mariboru člansko zborovanje, ki se je vršilo v kazinski dvorani. Namen shoda je bil, da »neodvisni« opravijo svojo eksistenco na tem svetu, oziroma da Marcel Žorga tudi Mariborčanom pove zakaj obrekuje Savez železničara in njegovega tajnika Krekiča. Takoj pa moramo naglasiti, da se »neodvisnjaki« niso držali dogovora, da shod velja samo organiziranim članom, ne pa javnosti, katera niti ne pozna razmer ali pa ji nič mar niso. Zanima pa člane, ker se zanimajo za organizacijo. Neodvisni pa so sklicevali potom lepakov javen železničarski shod in naznanili dnevni red: Razčiščenje položaja. S tem so mislili pritegniti če mogoče — vse železničarje, pred katerimi bi potem na moskovski način »razgalili« Savez železničara in njegove funkcionarje. Toda »gimpelov« le ni bilo. To je dalo moskovitu Žorgi, ki je prišel eno uro pozneje, kot je bilo določeno — povod, da je zrohnel ter se jezil, da shod ni »javen« to se pravi, da ni vsaj 2000 navzočih, pred katerimi bi on svoje znane eksperimente demonstriral, takorekoč na Nahtigalov način. Navzočih je bilo namreč komaj nekaj nad 100 in še od teh je bilo precej radovednežev, ki so šele na železnico prišli in še organizirani niso. Neodvisna železničarska organizacija trpi namreč na sušici že od rojstva.

M. Žorga si je pripeljal tokrat nekega Kerndla iz Zagreba, ki je bil preje adjunkt na bosansko-her-

cegovskih železnicah. Najpreje je govoril Žorga nad eno uro. On je vlekel svojo staro, že zelo obrabljeno lajno o 4-dnevnem štrajku v Bosni in o zaplenjenem intentarjem Splošne železničarske organizacije v Ljubljani. To, ka se je Žorgi že povsod ovršlo in kar je sam potem preklical, oziroma zatajil, da je trdil, to je v Mariboru na novo pogrel. Ampak uspeh je bil ničev. Ko je nastopil sodrug Krekič, ki je ubogemu Žorgi oba glavna aduta izbil, s tem, da je pokazal s številkami »Glasa Slobode«, da je štrajk v Bosni trajal 4 dni, kakor je trdil Žorga, marveč 13 dni. Ko se je to konstatiralo, tedaj so neodvisni jogri povsili glave in sam papež Žorga je postal nemiren ter začel rjoveti in plesati, kot medved. Žorga je sicer skušal biti interesanten in je govoril iz najnižjih in hkrati iz najvišjih sfer. Učil nas je kaj je razredni boj in kaj je reformizem. In resnično pravimo: če ne bi bil še nikdo drugi smodnika iznašel, tedaj bi ga bil gotovo M. Žorga! Ampak takšne malenkosti, kakoršne nam jih je pravil g. Žorga, smo mi starejši sodrug! slišali tisočkrat preje, kot smo kakšnega Žorgo poznali. K večjemu on lahko take stvari pripoveduje svojim novemberskim socialistom, kakšen je njegov oproda Kerndl, ki je bil strasten frankovec.

Žorgovo polomijado je imel popraviti ravno kar imenovani Kerndl, ki je prinesel »čiste« »resnice« iz daljne Hercegovine, kjer jih nobeden od nas ne more kontrolirati in ki bi tedaj morale učinkovati. Kerndl je bil pučist, kakor jih je bilo še nekoliko, ki so pomagali reakcionarnemu Korošču, da je z njihovo pomočjo premagal železničarje, ki so se res borili samo za večji kos kruha sebi in svoji deci. Seveda to ni ugajalo eksperimentatorjem, ki pravijo, da je to reformizem, zato so dali štrajku drugo obilježje, da ne bi železničarji postali preveč zadovoljni. Tako je ta skrajno leva reakcija delala roko v roki s skrajno desno reakcijo da so skupno premagale demokracijo. To je treba enkrat končno jasno povedati in se nič več vzdrževati, ker to celotnemu proletarskemu pokretu škoduje. Zato krinke doli! Gospod Žorga je nekemu sodruhu, katerega ime nam je znano, zaupno to priznal, kar smo mi sicer tako vedeli, da je neodvisnim edini cilj ta, vse razbiti in maso razburjati ter jo delati nezadovoljno! Železničarji — če le mogoče, naj ne dobe nobenega povišanja prejemkov — sicer bodo zadovoljni, vsled česar ne bodo revolucionarni! In zato se meče Savezu toliko polen pod noge? Resnično imajo Žorga in drugi najboljše zveznike v Beogradu, kjer postopajo tako, da morajo najbolj indifrentnega zrevolucionirati. Ali hote ali ne hote — dela današnja Pašičeva vlada v Beogradu popolnoma tako, kakor hočejo komunisti, in to je, da se masa revolucionira. V tem smislu so delali Korošec z ene in Kaurič, Petrič, Žorga z druge strani na enem cilju. Ali mi smo tem lažirevolucionarjem že mnogokrat povedali, da je ta taktika zgrešena in da se je mi ne bomo posluževali in bomo škodljivce povsod razkrinkali. Ako ne bi bilo eksperimentatorjev med nami, bi železničarji danes ne stali tako osamljeni ter zapuščeni. Ostali proletarijat, ki ni bil tako nespamet in se ni dal od raznih sleparjev zapeljati, marveč je ostal združen, si je mogel od časa do časa svoj gmotni položaj izboljšati. Edini železničarji so se dali omamiti od fraz.

Žorga je predložil neko resolucijo, s katero je mislil naše zaupnike spraviti v svojo »neodvisno« vrečo. Za resolucijo, ki govori o zedinjenju proletarijata, so seveda vsi naši sodrug! glasovali — in bodo vedno glasovali za to.

Sodrug Kmet je predlagal, naj se skuša najti zedinjenje in naj se v to svrhu izvoli od vsake strani po 6 sodrugov in sicer nobenih funkcionarjev, marveč navadnih članov, ki imajo nalogo, najti poti za skupno delo. To se je zgodilo in v sredo, 11. t. m. se je tistih 12 zastopnikov obeh organizacij sestalo. Toda ni se doseglo nobenega uspeha, ker so neodvisni imeli točna navodila, po katerih so se morali ravnati. Naši sodrug! so šli celo tako daleč, da so jim predlagali novo skupno organizacijo, ker so oni povdarjali, da se Savezu ne pridružijo, ki je v Amsterdamu včlanjen. Naši so rekli nasprotno, da ne gredo k neodvisni, ki sploh ni neodvisna, ker je včlanjena v Medjustrukovnem Savezu, ki je včlanjen v Moskvu. Naši so neodvisne vprašali, če so pripravljeni izstopiti iz moskovske internacionale, tedaj bi mi eventuelno izstopili od Amsterdamu in bi zaenkrat postali res neodvisni. Toda tega niso hoteli, marveč so hoteli enostavno to, da naj mi pristopimo k njim! Seveda iz te moke ni moglo biti kruha in mi smo za spoznanje bogatejši.

Žorga pa je zadnji adut izigral in železničarji imenujejo neodvisno »nezagvisno«.

O enotni fronti. Novi moskovski patent je — »enotna fronta«. To je krilatica, ki je zagledala beli dan na lanskem kongresu v Moskvi. Besedo: fronta smo slišali prav po gostu v svetovni vojni, ko so nam poročali iz te in one fronte. Karl Marx ni govoril o enotnih frontah proletarijata, marveč o zedinjenju vsega proletarijata. Zato pa je treba organizacij. Brez organizacij ni nobenih enotnih front tudi v vojaškem smislu. Mi socialisti poznamo le enotne organizacije. Strokovne organizacije so naši regimenti, katere združujemo v velike divizije v obliki glavnih delavskih zvez. Pri nas Glavni Delavski Savez, v katerem je več strok združenih, kakor je pri vojakih pehota poleg artilerije, kavalerije, pionirskih in drugih oddelkov. Vse te organizirane edinice se tedaj vežejejo v skupne velike armade. Nikoli pa nismo slišali o enotnih frontah govoriti, saj je včasih sovražnik sočasno na več krajih, zato lahko nastane tudi več front, pri katerih je udeležena lahko ena in ista armada. Marx je izdal parolo: proletarci vseh dežel, združite se! Ne v enotno fronto, marveč v enotno organizacijo, enotno armado. Na shodu v Mariboru dne 8. julija sta M. Žorga in Krndl predložila resolucijo, ki se glasi:

»Na železničarskem shodu dne 8. julija 1923 v dvorani Kazine v Mariboru zbrani železničarji z navdušenjem pozdravljajo sklepe berlinske konference (23. in 24. maja 1923) in izjavljajo, da se strinjajo z vsemi sklepi te konference in da so pripravljani z vsemi svojimi močmi delati na to, da se ti sklepi izvedejo. Shod pozdravlja pojav entone fronte med Internacionalno Transportno federacijo in Savezom Vseruskih Transportnih delavcev in hoče delati z vsemi silami na to, da se tudi v Jugoslaviji vpostavi enotna fronta med železničarji in celokupnim ostalim proletarijatom v boju proti kapitalistični reakciji, vojni nevarnosti in fašizmu.

Zbrani železničarji pozivljajo celokupni proletarijat, da se pridruži njihovem delu za vpostavitvev enotnih strokovnih organizacij.

Živela enotna fronta transportnih delavcev celega sveta!

Živela enotna železničarska organizacija!

Živelo zedinjenje vseh strokovnih organizacij!

Živela delavska solidarnost!

Sodrug Bahun je izjavil, da smo mi vedno bili in smo za zedinjenje in bomo tudi glasovali za to resolucijo, samo mora priti na koncu: enotna železničarska organizacija, kar se je potem dodalo. Resolucija je bila potem soglasno sprejeta.

Kako si komunisti predstvaljajo to »enotno fronto«?

Na istem shodu, na katerem so predlagali to resolucijo, sta imela M. Žorga in Ivan Krndelj drznost, da trde:

1. Amsterdamska Internacionala je žolta in ne bojna;

2. v vodstvu iste stoji po 6 predstavnikov od vlad in delodajalcev in 6 od delavcev, od katerih so vsi sami buržujski ministri, a predsednik je Henderson;

3. v državnem proračunu Jugoslavije se nahaja postavka 6 milijonov dinarjev za podporo Amsterdamski Internacionali in to je najlepši dokaz, da je ona žolta;

4. da je Glavni Radnički Savez žolti liferant (dobavitelj) stavkokazov;

5. da je Savez železničara žolt in saboter revolucionarnih akcij;

6. da je sodrug Krekič uničil železničarski štrajk v Bosni in vobče;

7. da vlada gre na roko našemu Savezu, ker v sporazumu z njim noče odobriti pravil neodvisnim;

8. da si je Savez osvojil imovino železničarske organizacije;

9. da delavske zbornice nič ne delajo;

10. da sodrug Luka Pavičević hvali zakon o zavarovanju delavcev in buržuazijo, ki ga je ustvarila;

11. da je Savez nastopil proti izvedenju zakona o zaščiti delavcev s tem, da je bil proti volitvam zaupnikov;

12. da Savez sabotira delo v akcijskih odborih itd. itd.

To pravijo komunisti. Tisti, ki je Žorga slišali pred enim ali dvema leti govoriti, ki ga sliši danes, se lahko prepriča, da govori vedno isto, s to razliko, da vse klevete in odvrtni laži, radi katerih je preje vedel, da so pač laži in da danes ne vlečejo več, ponavlja na drug način. Nesramnosti Žorga ne pozna, ker je tekom časa izgubil vsak čut morale in sramu, če ga je kedaj imel. In med tem, ko govore

o nasprotnikih, to je samo o socialistih, takšne odvrtni laži, jih od druge strani vabijo v enotno fronto!

Najprej nas polijejo z gnojnico in potem nam pravijo: sodrug! Hvala lepa za takšne sodruge. Z vsemi zgoraj navedenimi komunističnimi grdobijami se bomo v bodoči številki našega lista bavili in sicer ne radi onih, ki vedo, da lažejo, kadar tako govore, marveč radi delavcev, med katerimi oni te laži razširjajo, da bi jih zapeljali na napačno pot.

Katoliška morala. Neznani dopisnik — član klerikalne žel. »Prometne zveze«, koje člani so bili za časa železničarskega štrajka po nalogu železniškega ministra dr. Korošca, stavkolomci — piše v »Straži«, št. 18, z dne 20. julija 1923 — v listu, ki zastopa principe katoliške morale in je poznan vnet zagovornik resnicoljubnosti pod zaščito imunitete klerikalnega poslanca — v nekem dopisu iz delavnice južne železnice, da je zaupnik »Saveza železničarjev Jugoslavije« sodr. Kmet, dne 16. t. m. ob priliki navzočnosti ravnatelja Vogrinca bil z »neznano« deputacijo in z »neznanimi« zahtevami pri Vogrincu, da pa Vogrinc ni imel časa poslušati te deputacije, ker je imel »važnejše delo«. Gibanje sodr. Kmeta omenjena »Prometna zveza« že dalj časa opazuje, ker ga sodr. Kmet izvršuje v svojo korist, ne pa v korist delavstva. Ker upamo, da ne bomo pokvarili silnega efekta, ki ga je omenjena notica napravila v prid »Prometni zvezi« dostavljamo: Sodr. Kmet ni bil pri ravnatelju Vogrincu niti sam, niti z deputacijo. Dopisnik bi pridobil za klerikalce nevenljivih zaslug, če objavi še enkrat svoje trditve z imenom, na stroške sodr. Kmeta, da bodo končno člani »Saveza« in sam sodr. Kmet mogli dobiti pri njem tistih točnih informacij, ki so za dokaz potrebne in se ne bo treba obračati na imunega neodgovornega »urednika« »Straže« za pojasnila, ker jih ne daje rad, sodišče ga pa k temu težko ali pa sploh prisiliti ne more. Ker dopisnik »Straže« tudi ve, da je imel ravn. Vogrinc važnejše posle bi radi tudi mi zvedeli kakšne, čudno se nam le zdi, da klerikalci, oz. dopisnik, ki seveda ni bil pri Vogrincu to tako dobro ve, da je lahko to kar v »Stražo« zapisal. Vsekakor ima dobre zveze navzgor. — Razlika med sodr. Kmetom, ki dela za svoje koristi in na med klerikalnimi poslanci-voditelji je pa ta-le: S. Kmet dela po nalogu organizacije in prejema za to tisto mesečno plačo s katero železničarji lahko stradajo, ne glede na to, da se ne more obleči. No, klerikalni poslanci pa, ki delajo »za ljudstvo« so prejeli za sebe gumijaste kroljice in 180 Din poslanskih dijet na dan, se lahko oblečejo fino, dobro jedo in še v oštarijo hodi-jo. S. Kmet torej strada zaeno s tistimi železničarji ki se bore za svoj vsakdanji kruh, klerikalni voditelji pa se siti bore za železničarske in ljudske interese. Ker »Straža« piše, da dela sodr. Kmet za svoje interese, bi priporočali, da naj ne pozabi prejemke (tudi skrivne seveda!) sodr. Kmeta priobčiti zaeno s prejemki klerikalnih »ljudskih« poslancev, da bo končno delavstvo videlo, kdo je sodr. Kmet in kdo so klerikalni poslanci. — Zakaj človek, ki se bori za »svoje« koristi strada in zakaj tisti klerikalni voditelji, ki se bore za ljudske interese žive v izobilju? To bi bilo treba priobčiti pod posebno poglavje o katoliški morali, nesebičnosti in krščanski ljubezni!

O akcijskih odborih. Dne 12. in 13. junija se je vršila v Beogradu skupna konferenca vseh pokrajinskih odborov. V imenu te konference je šla deputacija k predsedniku vlade, da zahteva odgovor na predložene zahteve. Predsednik je izjavil: vlada je predložila skupščini predlog o dvanajstinah v katerih so tudi predvidena povišanja plač osobju, ravnatoko je predložen zakon o uradnikih. Z odgovorom predsednika vlade konference ni bila zadovoljna in je zahtevala od vlade: da predloži finančnemu odboru predlog za spremembo postoječega zakona o draginjskih dokladah, da bi mogla povišanja takoj stopiti v veljavo, čim bi bile sprejete proračunske dvanajstine; da se najde izvanreden kredit. Za slučaj, da vlada tej zahtevi ne ugodí, se je razpravljalo o represivnih korakih in je bilo sklenjeno preiskati razmere radi izvedenja skupne obustave dela. Eni so bili preveč vroči kot n. pr. oni iz Slovenije, drugi zopet preveč mrzli kot oni iz Srbije in je vsled tega končno prišlo do tega, da je akcijski odbor iz Ljubljane centralnemu akcijskemu odboru v Beogradu izrekel nezaupanje in za 28. VI. sklical v Zidanmost konferenco vseh pokrajini — razen Srbije. P. A. O. je nujno obvestil Ljubljano, da se na ta sestanek mora povabiti tudi P. A. O. iz Beograda.

Die Südbahnangestellten und die Verpachtung der Südbahn.

(Schluss.)

Das Komitee, welches von der Konferenz zur Prüfung der Personal- und Pensionsfragen eingesetzt wurde, hat sich insbesondere mit den von der Südbahngesellschaft der Konferenz zur Kenntnis gebrachten Wünschen des Personals befasst und beschlossen, der Konferenz zu den von der Gesellschaft auf jeden einzelnen dieser Wünsche zu erteilenden Antwort folgende Stellungnahme zu empfehlen:

1. Unbedingte Wahrung der im Zeitpunkte der Uebernahme des Betriebes durch den Staat bestehenden Rechte.

In diesem Akkord ist der Grundsatz aufgestellt worden, dass das Personal, welches in den Staatsdienst übergeht, alle Rechte erlangt, welche dem Personal der Staatsbahnen dieses Staates zukommen. Man kann jedoch nicht alle Rechte des alten Regime zugleich mit allen Rechten der neuen Verwaltung gewähren: dennoch wurde gesucht, in den Akkord sogar einige Rechte zu respektieren, welche das Personal bei der Gesellschaft hatte. Ausserdem wird festgestellt, dass irgendwelche konkrete Wünsche in diesem Belange von der Betriebsführenden Verwaltung in wohlwollender Erwägung gezogen werden, soweit dies mit den Normen des Staates vereinbart ist.

2. Im Falle der Betriebsübernahme durch den Staat soll jedem Bediensteten das Recht zustehen aus dem Aktivdienst auszuschneiden, wobei solchen Bediensteten jene Bezüge gesichert sein sollen, welche ihnen im Falle der Kündigung durch die Gesellschaft zustehen würden (Ruhebezüge usw.).

3. Jene Bediensteten, welche eine Dienstzeit von 20 oder mehr Jahren vollstreckt haben, wünschen im Falle des Ausscheidens aus dem Aktivdienst bei Betriebsübernahme durch den Staat noch für die Dauer eines Jahres ihre vollen Aktivbezüge und dann die Ruhebezüge zu erhalten.

Die Staaten werden es nicht ablehnen, irgend welche Bitte, welche von diesen Beamten vorgebracht werden, unter Bedachtnahme auf die dienstlichen Erfordernisse entgegenzunehmen und in wohlwollender Erwägung zu ziehen.

Hiebei ist es wohlverstanden, dass diese Beamten nur jene Ansprüche auf die Ruhebezüge haben würden, welche ihnen auf Grund der bei der Gesellschaft bis zum Inkrafttreten dieses Akkords geleisteten Dienste zu stehen.

4. Fürs Personal der Gesellschaft wäre im Falle der Betriebsübernahme durch den Staat ein eigener Status zu bilden. Die diesem Status angehörenden Bediensteten werden unter der Voraussetzung, daß sie dieselbe dienstliche Qualifikation haben, bei der Besetzung von freigewordenen Dienstposten des betreffenden Netzes den Vorzug geniessen. Kein Bediensteter darf gegen seinen Willen auf einen Dienstposten ausserhalb des Südbahnnetzes versetzt werden. Jeder Staat wird das tun, was er mit Rücksicht auf das in Betracht kommende Netz für richtig hält.

Ausserdem ist in dem Akkord bereits angesprochen, dass die Stellung des Personals im Zeitpunkte der Uebernahme Rechnung zu tragen ist soweit es die Neuordnung des Dienstverhältnisses zulässt. (Abs. 5) wogegen dem Personal seine Dienstposten und seine Stellung, die es gegenwärtig besitzt, aus begrifflichen dienstlichen Gründen nicht gewährleistet werden können.

5. Verbesserungen der Lage der Altpensionisten der Staatsbahnen sind auch den Altpensionisten der Gesellschaft zu gewähren.

Jeder Staat wird, wenn er Massnahmen zu Gunsten der Ruheständler seiner eigenen Eisenbahn trifft, mit Wohlwollen die Lage der Altpensionisten der Gesellschaft prüfen.

Zu dem vom Personal unter 6 ausgesprochenen Wunsch:

6. »Schliesslich haben die Vertreter des Personals den Wunsch geäussert, dass dem Personal Gelegenheit gegeben werde, bei der Konferenz seine Wünsche durch die von ihm gewählten Vertreter vorzubringen«. Konnte sich das Komitee nicht äussern da dieser Wunsch bereits bei der Konferenz abgelehnt wurde.